

Pedagogisch beleidsplan

De Beestenboel

Kinderopvang

Juli 2023

Inhoudsopgave:

Voorwoord	4
Inleiding	5
1 Pedagogische doelstelling	6
1.1 Pedagogische doelstelling kinderopvang de beestenboel	6
1.2 Uitgangspunten pedagogische doelstelling	6
2 De ontwikkeling van het kind	8
2.1 De ontwikkeling van 0-4 jaar	8
2.2 De ontwikkeling van 4-12 jaar	10
3 Pedagogische doelen	12
3.1 Het bieden van emotionele veiligheid	12
3.2 Het bieden van gelegenheid tot ontwikkelen persoonlijke competentie	14
3.3 Het bieden van gelegenheid tot ontwikkelen sociale competentie	17
3.4 Het bieden van de kans om normen en waarden eigen te maken	18
4 Natuur en dieren verzorging	21
5 Groepsvorming	22
5.1 Groepsindeling	22
5.2 Groepsgrootte	22
5.3 Stagiaires	23
5.4. Drie-uursregeling	24
5.5 Vier ogen principe	24
5.6 Calamiteiten	24
6 Uk en Puk	26
6.1 Wat is VVE	26
6.2 Wijze waarop ontwikkeling jonge kind wordt gestimuleerd	26
6.3 Inrichting ruimte	27
6.4 Overdracht en school	27
6.5 Volgen en signaleren	27

6.6 Contact met jeugdverpleegkundige en jeugdarts	28
7 Dagindeling	29
7.1 Dagritme baby's	29
7.2 Dagritme dreumes en/of peutergroep	29
7.3 Verlaten/samenvoegen van de stam-, of basisgroep	30
7.4 Afname extra dagen	30
7.5 Achterwacht regeling	31
7.6 Maaltijden	31
7.7 Het wennen	31
7.8 Zindelijk worden	32
8 Slapen	33
8.1 Spenen en knuffels	31
9 Feest en traktaties	34
9.1 Verjaardag	34
9.2 Afscheid en naar school	34
10 Ziekte van het kind	36
10.1 Medisch handelen	36
11 Veiligheid en hygiëne	37
12 Oudercontacten	38
12.1 Opzeggen	38
12.2 Klachtenregeling ouders	38
12.3 Klachtenreglement	38
12.4 De geschillencommissie	39
13 Pedagogisch beleidsmedewerker/coach	40
13.1 Pedagogisch beleidsmedewerker/coaches bij kinderopvang De Beestenboel	40

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van kinderopvang de Beestenboel.

Het plan om een voormalige schuur van een boerenbedrijf om te toveren tot een kinderdagverblijf ontstond in 2005. Maar voordat het zover was, moesten er veel drempels worden genomen. De hele schuur werd verbouwd worden om aan de nodige maatregelen te voldoen.

In 2017 ontstond het plan om een samenwerkingsverband aan te gaan met Daltonschool de Elserike. Op welke manier, daar moest nog goed over nagedacht worden. Toen in 2018 de kans kwam om nieuw te bouwen op een mooie locatie nabij de Daltonschool Elserike, hoefden wij hier niet lang over na te denken. Deze kans grepen wij aan. Eind mei 2021 is het dan zover; ons nieuwe pand wordt in gebruik genomen.

Kinderopvang de Beestenboel is gevestigd in het buitengebied van Markelo. In een nieuw, ruim opgezet pand is een mooie kinderopvang gemaakt met ruim opgezette groepen. De groepen zijn licht en er heerst een huiselijke sfeer. Rondom het pand is een ruim opgezette speelplaats met zandbak. Kinderen kunnen er ontdekken en krijgen de ruimte om zicht te ontwikkelen op diverse gebieden. Maar ook de dieren zijn niet vergeten. Aan de achterzijde van het pand is een verblijf waarin dieren zijn gevestigd. Kleine scharrelkippen en een aantal konijnen lopen er rond.

Dit pedagogisch beleidsplan is de basis voor het dagelijkse werk en geeft de ouders inzicht in de wijze hoe wij werken bij kinderopvang de Beestenboel.

Wij vinden het belangrijk dat ouders kunnen meedenken en met goede adviezen inhoud kunnen geven aan ons beleid.

En wij daarmee de juiste sfeer kunnen creëren waardoor het kind, de ouders en het personeel met plezier naar de Beestenboel komen!

Inleiding

In het pedagogisch beleidsplan laten wij zien welke keuzes wij hebben gemaakt en hoe en waarom wij gekomen zijn tot onze specifieke werkwijze.

In het pedagogisch beleid gaat het over het hoe en waarom van het handelen van de leidsters met de kinderen.

De definitie hiervan is het volgende:

“Alle formele en informele afspraken die tezamen continuïteit een gelijke gerichtheid geven aan het handelen met betrekking tot de opvoeding en ontwikkeling van de kinderen”.

Het gaat hierbij dus alleen om het handelen in de opvoeding, zoals: het begeleiden van kinderen in een veilige, sfeervolle en geborgen omgeving, waarin het kind zijn gevoelens kan uiten, leert andere kinderen te respecteren en het aanmoedigen van kinderen in hun ontwikkeling.

1. Pedagogische doelstelling

Door het kind naar een kinderopvang te brengen kiest de ouder/verzorger voor opvang in een groep. Voor het kind betekent dit een andere omgeving met andere mogelijkheden dan in de thuissituatie. Voor kinderen is de kinderopvang een plaats om elkaar te ontmoeten en te leren kennen, met elkaar te spelen, te eten en te slapen, om met elkaar rekening te houden en van elkaar te leren en ervaringen op te doen die anders zijn dan in de thuissituatie.

De ruimte in de kinderopvang is speciaal voor kinderen ingericht en biedt vaak meer of andere mogelijkheden tot spelen dan de thuissituatie. In de kinderopvang wordt gericht aandacht besteedt aan de individuele ontwikkeling van ieder kind: taal, creatief spel, het oefenen van vaardigheden, zelfstandigheid, het tonen van respect voor elkaar, het ontdekken van de eigen mogelijkheden en het omgaan met regels en grenzen. De kinderopvang biedt daardoor aan ouders een verbreding van de opvoedingssituatie.

Door deze verbreding van de opvoedingssituatie krijgen meer mensen dan alleen de ouders/verzorgers met het kind te maken. De ouders mogen van de leidsters een zekere ondersteuning bij de opvoeding verwachten. Ondersteuning in de zin van betrokkenheid bij het kind en indien ouders daaraan behoefte hebben, meedenken met de ouders inzake opvoedingsvragen. Dit meedenken krijgt gestalte in diverse overlegvormen en is wederzijds; ook de leidster kan ondersteuning van de ouder nodig hebben. Ouders moeten erop kunnen vertrouwen dat hun kinderen tijdens hun afwezigheid goed verzorgd en begeleid worden en dat de ruimte waarin de kinderen verblijven aantrekkelijk, veilig en schoon is. Tevens mogen zij verwachten dat er zorgvuldig met hun kinderen wordt omgegaan; dat zij met vragen, opmerkingen, wensen en klachten terecht kunnen en dat zij voldoende geïnformeerd worden.

Samengevat betekent kinderopvang in een kinderdagverblijf/BSO: een opvoedingssituatie door meer verzorgers en een andere omgeving met andere mogelijkheden. Het wordt zo een aanvulling op de opvoedingsactiviteiten van de ouders/verzorgers.

Een kind moet zich kunnen ontplooien in een kinderopvang. Kinderopvang in een kinderdagverblijf /BSO betekent meer dan “gezellig bezig zijn met kinderen”. Om een basis te leggen voor het pedagogisch beleid hebben we uitgangspunten geformuleerd. Deze uitgangspunten zijn een kader voor alle pedagogisch handelen en voor het leefklimaat in het kinderdagverblijf.

1.1. Pedagogische doelstelling kinderopvang De Beestenboel

Het creëren van een zoveel mogelijk huiselijke sfeer waarin de kinderen zich veilig en vertrouwd voelen. Het scheppen van een verantwoorde opvoedingssituatie waar ze zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige, evenwichtige en sociaal vaardige mensen. Die respect hebben voor zichzelf en elkaar en die de ruimte krijgen hun gevoelens te uiten.

1.2. Uitgangspunten bij pedagogische doelstelling

- Ieder kind heeft recht op respect. Dat wil zeggen dat het serieus wordt genomen en dat het kan rekenen op begrip en verdraagzaamheid.
- Elk kind is een uniek individu en dient als zodanig te worden geaccepteerd en gewaardeerd.
- Ieder kind heeft de behoefte en het recht zijn mogelijkheden te onderzoeken om zich te ontwikkelen tot een vrij en zelfstandig mens.
- Om zich te kunnen ontwikkelen is het noodzakelijk dat een kind zich veilig en vertrouwd voelt en weet dat de leidster beschikbaar is wanneer het kind haar nodig heeft. Daardoor krijgt het kind zelfvertrouwen wat weer leidt tot het verlangen en zoeken naar nieuwe uitdagingen, naar een grotere zelfstandigheid.
- Ieder kind heeft de behoefte en het recht op aandacht van een volwassene die in de behoeftes van het kind voorziet. Het kind heeft behoefte aan voeding, slaap, genegenheid en verzorging.
- Ieder kind heeft individuele aandacht en zorg nodig, waarbij het belang van de groep als geheel niet uit het oog verloren wordt. Het individu mag niet lijden onder de groep en de groep mag niet lijden onder het individu.

- Door het oefenen in zelf doen groeit het zelfvertrouwen en zelfstandigheid maar wanneer dit niet lukt moet het kind op iemand kunnen terug vallen, iemand die het begrijpt en de kans krijgen het weer opnieuw te proberen.

2. De ontwikkeling van het kind

2.1. De ontwikkeling van 0 t/m 4 jaar

Een pasgeboren baby is totaal afhankelijk van anderen, maar binnen vier jaar kan het kind zich zelfstandig voortbewegen, leert het begrippen en regels, leert het spreken en samen met andere spelen, tanden poetsen en zichzelf aan-en uitkleden.

Het kind ontwikkelt zich op zijn eigen wijze en in zijn eigen tempo. Elk kind heeft zijn eigen capaciteiten, intelligentie en temperament. Daarnaast speelt de situatie waarin het kind opgroeit en de mensen waarmee het kind te maken krijgt een belangrijke rol in de manier waarop het kind zich ontwikkelt.

In het kinderdagverblijf kan de leidster voor een zodanige sfeer in de groep zorgen dat het kind zich op zijn gemak voelt en zo positief de ontwikkeling beïnvloed.

Ieder kind heeft in een positieve sfeer de behoefte en nieuwsgierigheid om zijn eigen vermogens te gebruiken en te vergroten.

Het kind wil zaken en situaties onderzoeken en zich zo ontwikkelen tot een zelfstandig mens.

In eerste instantie kan een baby alleen maar liggen maar gaandeweg leert de baby zijn bewegingen steeds beter te beheersen, hij zal zich uiteindelijk kunnen omdraaien, grijpen, zitten, zich optrekken, kruipen en lopen.

In eerste instantie zwaait hij wat ongericht om uiteindelijk doelbewust naar voorwerpen te grijpen. De zintuiglijke ontwikkeling is in volle gang. Geluiden, kleuren en vormen zijn prikkels die uitnodigen tot onderzoek. Baby's zijn steeds bezig met het betasten en beproeven van voorwerpen, ze kijken en luisteren geboeid en reageren sterk op prikkels van buitenaf.

Naarmate de baby ouder wordt en kan kruipen gaat hij de omgeving nader onderzoeken. Het kind krijgt een beginnend besef van oorzaak en gevolg.

De taalontwikkeling is een heel belangrijk onderdeel van de totale ontwikkeling, dit is de belangrijkste communicatiemogelijkheid. Gevoelens, ervaringen, feiten en situaties benoemen en onder woorden brengen maakt begrijpen en herinneren mogelijk.

De leefwereld wordt daardoor geordend en veilig. De leidsters zorgen voor variatie in prikkels en weten de hoeveelheid prikkels te doseren. Het spelmateriaal en de inrichting is vooral gericht op zintuiglijk plezier. Materiaal om naar te kijken en te luisteren, in beweging te zetten, te betasten en te beproeven.

Kinderen worden regelmatig in de box of op een speelkleed gelegd, zowel op de buik als op de rug, om de spieren in de rug en nek te ontwikkelen en om veilig te kunnen rollen.

Het allermooiste speelgoed voor de baby is de mens. De stem, de ogen en het gezicht van de leidster spelen een belangrijke rol bij de taalverwerving. De leidster zal tijdens de verzorgende werkzaamheden naar het kind kijken. Door te reageren op de baby en de baby op de leidster te laten reageren wordt het kind gestimuleerd tot communicatie. Praten tegen het kind en benoemen wat het kind ziet is bevorderend voor de taalontwikkeling.

Het gebruik van een radio zal beperkt blijven omdat kleine kinderen nog geen geluiden kunnen selecteren. Een radio kan een storende factor zijn bij een gesprek tussen leidster en kind.

Lichamelijk contact is spel voor de baby: knuffelen, aaien en wiegen is uitermate belangrijk voor zijn welzijn en ontwikkeling. De leidster zal ingaan op uitingen en gevoelens zowel verbaal als non-verbaal, zodat de baby een gevoel van veiligheid en vertrouwen ontwikkelt.

Na verloop van tijd zal de baby onderscheid maken tussen bekenden en onbekenden en uiteindelijk een éénkennigheidfase ondergaan. Maar de interesse in de andere kinderen zal toenemen. De baby's lachen en brabbelen naar elkaar. De leidster zal dit contact stimuleren door baby's in elkaars nabijheid te brengen, bijvoorbeeld in een wipstoeltje. Bij het slapen liggen de kinderen in een bedje zoveel mogelijk op een vaste plaats.

Als het kind kan lopen wordt de bereikbare omgeving van het kind groter en biedt meer mogelijkheden. Ieder kind heeft grote behoefte aan beweging, wat ook heel belangrijk is voor het kind. Het kind ontwikkelt zich spelende verder door het vastpakken van voorwerpen.

Het kind zal steeds gedetailleerder dingen zien, horen, proeven en voelen. Langzaamaan leert het kind kleuren, maten, vormen en begrippen.

Het kan zich een voorstelling maken van bepaalde zaken, maakt plannetjes en voert ze uit.

De dreumes begrijpt veel meer dan hij kan zeggen met woorden. Het zelfbewustzijn groeit en het "ik-besef" wordt ontwikkeld. Het kind kan 'nee' moeilijk accepteren; het kind wordt opstandig. Hij heeft deze fase nodig om zelfbesef en wilskracht te ontwikkelen en zijn grenzen te ervaren. Wanneer ook het "jij-besef" ontstaat leert het kind geleidelijk aan rekening te houden met anderen omdat hij zich gaat realiseren dat anderen ook behoeften hebben. Het spelen kan zich ontwikkelen van naast elkaar tot met elkaar. De leidster stimuleert dit plezier in het samen zijn bijvoorbeeld door aan tafel samen liedjes te zingen voor het eten.

Van het derde jaar wordt het hoe en waarom van de dingen belangrijk voor het kind. De fantasie ontwikkelt zich zo dat werkelijkheid en fantasie wel eens verward worden.

De meeste peuters kunnen vanaf drie jaar redelijk verwoorden wat zij willen en kunnen. Het contact met de groepsgeenootjes groeit, de zelfstandigheid en de onafhankelijkheid worden groter.

De kinderen krijgen voldoende ruimte en gelegenheid om zowel binnen als buiten hun grove motoriek te ontwikkelen. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan de fijne motoriek door het aanbieden van bepaald materiaal.

Zo is het vasthouden van een potloodje of een kinderschaartje, het verven met de handen of een kwastje en het spelen met klei of zand bevorderlijk voor de motoriek.

Het kind leert het verloop van de dag kennen door de vaste dagindeling, het leert de regels te begrijpen, de leidsters zullen de vragen van het kind naar het "hoe" en "waarom" zoveel mogelijk duidelijk beantwoorden. Daardoor leert het kind situaties en de wereld om zich heen kennen en begrijpen. Het houden van gesprekjes, vertellen, voorlezen, boekjes bekijken en liedjes zingen behoort tot de dagelijkse bezigheden van de leidsters. Omdat kinderen veel leren door imitatie wordt door de leidsters in correcte en begrijpende taal gesproken. Verkeerd uitgesproken woorden worden op speelse manier verbeterd.

De kinderen gaan meer met hun fantasie aan de gang. Hun spel wordt ingewikkelder en krijgt steeds meer een bedoeling. De behoefte aan de vertrouwde leidster schuift steeds meer naar de achtergrond. De wetenschap dat zij aanwezig is en beschikbaar is wanneer het nodig is, geeft het kind voldoende vertrouwen om zelfstandig te spelen en te ondernemen. Ze worden gerespecteerd en gestimuleerd in hun zelfstandigheid. Maar vergeten niet dat zij ook behoefte hebben aan een knuffel of aai over de bol.

Naast het vrije spel wat belangrijk is en waar dagelijks tijd en ruimte voor is, worden er in de groep gerichte activiteiten ondernomen. Vaak met een doel zoals kennismaking met materiaal, iets maken of samenwerking. De leidsters weten welke activiteiten aansluiten bij het ontwikkelingsniveau, de interesse en mogelijkheden van het kind.

Het kind is een individu en heeft behoefte aan de momenten van alleen zijn en momenten van samen zijn. Die gelegenheid krijgt het voldoende. Een kind wordt niet gedwongen om deel te nemen aan een bepaalde activiteit. De leidster kan het kind wel aanmoedigen tot deelname aan het spel of de activiteit en het daarbij ondersteunen.

De leidster zal het kind ondersteunen door het te helpen zelf te doen of het samen nog eens proberen.

2.2. De ontwikkeling van een kind van 4 t/m 12 jaar

De basisschoolleeftijd loopt van ongeveer 4 tot 12 jaar. Hieronder lees je per onderdeel in welke fase het kind zit met zijn ontwikkeling.

"Cognitief."

In cognitief opzicht gaan kinderen in deze fase steeds meer samenhangen tussen de dingen zien. Ze leren de dingen steeds beter hanteren. Deze samenhangen zien er in het hoofd van kinderen uit als een netwerk van handleidingen voor gedrag, een soort instructie dus. Wat moet ik doen om dit of dat te bereiken?

In deze fase is het kind in staat een paar stappen vooruit of achteruit te doen en te bedenken wat er dan gebeurt. Optellen en aftrekken, vermenigvuldigen worden mogelijk: eerst heel concreet met appels en peren, daarna met cijfers die net als woorden symbolen zijn, en verwijzen naar de appels en de peren. De intelligentie blijft concreet, gebonden aan het concreet-aanschouwelijke, gericht op de werkelijkheid.

Problemen worden dus logischer opgelost, maar nog steeds gebonden aan het concreet-aanschouwelijke. Het oplossen van een probleem dat alleen mondeling is uitgelegd is nauwelijks mogelijk.

"Emotioneel."

De emotionele ontwikkeling laat een toenemende zelfstandigheid zien. Het kind op de basisschool kan de overgang van de veilige, beschermde gezinssituatie naar de grote, drukke basisschool aan. Maar tegelijk is in deze fase zeker het jongere kind nog kwetsbaar, bijvoorbeeld wanneer het gepest wordt of wanneer het leren niet goed gaat. Wij creëren een huiselijke sfeer met als doel dat de kinderen zich fijn bij ons voelen. We willen een veilige omgeving bieden.

Op deze leeftijd zijn kinderen erg gevoelig voor iets moeten doen wat ze niet willen, en voor uit de toon vallen. Kinderen die veel worden gepest, zijn vaak net even iets anders dan anderen kinderen. Een gekke naam, dik zijn, rare kleren aanhebben, het is vaak de oorzaak van veel kinderzorgen. Kinderen die vaak worden gepest, blijken zich daarnaast ook niet goed te kunnen weren. Het is alsof ze dat niet goed hebben geleerd. Het weren leer je onder meer van je leeftijdsgenoten, in de 'peer group' (groep kinderen waar je bij wilt horen). Pestgedrag accepteren wij niet bij de Beestenboel. Hier wordt veel aandacht aan besteed in de vorm van bespreekbaar maken bij kinderen. We leren de kinderen respect te hebben voor elkaar. De pedagogisch medewerker en het kind moeten regelmatig onderling contact hebben om zo een band met elkaar op te bouwen. De medewerker moet er voor het kind zijn, interesse en aandacht tonen in het kind.

"Sociaal."

Wat betreft de sociale ontwikkeling valt op dat samenwerking nu goed mogelijk is. Was de peuter nog een eenling tussen leeftijdsgenoten, en de kleuter bereid tot delen maar niet in staat tot het sluiten van een compromis, het basisschoolkind heeft zich op wat het wel en niet goed kan, en ook op wat anderen wel en niet goed kunnen. Dat maakt dat het kind nu begrijpt wat in sociaal opzicht van hem/haar verwacht wordt en waarom.

Voor kinderen in deze leeftijd is het belangrijk zich te kunnen meten, ze willen voortdurend met elkaar wedijveren. Soms kunnen ze niet tegen hun verlies. Een gevoel van de wereld aankunnen, gecombineerd met een gezonde dosis incasseringsvermogen leidt tot competentie. Competentie is het gevoel dat je de uitdagingen die je in het leven tegenkomt aankunt.

Als je je competent voelt, kun je de strijd met andere kinderen aan. Dan durf je je te meten. Dan hoor je erbij, word je gevraagd voor spelletjes en ben je niet bang om te verliezen.

De 'peer group', de leeftijdsgroep van het kind, wordt steeds belangrijker. Niet alleen vanwege het ontwikkelen van competentie, maar ook wat betreft het aanleren van vaardigheden. Denk aan allerlei spelletjes als voetbal, skated. Ook de normen en waarden worden in deze fase niet meer uitsluitend van de ouders overgenomen, maar wellicht vooral van de leeftijdsgenoten. Daarnaast zijn voor het oudere basisschoolkind idolen zoals popsterren, voetballers ed. de bron van allerlei opvattingen over goed en kwaad.

In de peer group gaan jongens met jongens om en meisjes met meisjes. De spellen op het schoolplein laten zien dat er typische jongens- en meisjesspellen zijn. Meisjes en jongens hebben eigenlijk weinig belangstelling voor elkaar, behalve dat ze elkaar wel veelvuldig plagen. De pedagogisch medewerker stuurt dit gedrag bij de kinderen. De pedagogisch medewerker geeft complimentjes als het kind zich goed gedraagt.

"Lichamelijk."

De lichamelijke ontwikkeling laat zien dat de lichaamsverhoudingen die van de volwassene gaan aannemen. Armen en benen, bovenkant en onderkant van het lichaam zijn beter geproportioneerd dan bij de kleuter. De grove motoriek is sterk verbeterd, doordat de lichaamsbeheersing verbeterd is. Ook de fijne motoriek is verbeterd.

De Beestenboel biedt verantwoorde kinderopvang, waaronder wordt verstaan: het in een veilige en gezonde omgeving bieden van emotionele veiligheid aan kinderen, het bevorderen van de persoonlijke en sociale competentie van kinderen en de socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen.

In het kader van het bieden van verantwoorde kinderopvang, dragen we er in ieder geval zorg voor dat, rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden:

- a. op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;
- b. kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;
- c. kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden, en
- d. kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

3. Pedagogische doelen

De vier pedagogische opvoedingsdoelen die in de Wet kinderopvang genoemd worden zijn:

1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid.
2. Het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie.
3. Het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie.
4. Het bieden van de kans om zich waarden en normen eigen te maken.

Deze opvoedingsdoelen gelden voor alle kinderen in de leeftijd van 0 jaar tot het einde van de basisschoolleeftijd, dus ook voor de kinderen op de BSO.

3.1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid.

Onder het bieden van emotionele veiligheid verstaan we: er voor zorgen dat een kind zich prettig voelt / het naar zijn zin heeft.

Waarom?

Dit opvoedingsdoel is het belangrijkste, niet alleen omdat het bijdraagt aan het welbevinden van de kinderen, maar ook omdat een onveilig klimaat het realiseren van de andere pedagogische opvoedingsdoelen in de weg staat. Wanneer een kind zich veilig voelt zal het zich open kunnen stellen voor anderen die het kind vaardigheden kunnen leren en het een gevoel van waardering kunnen geven.

Hoe?

Pedagogisch medewerker – kind interactie. Om een relatie op te kunnen bouwen tussen een kind en een pedagogisch medewerker is het belangrijk dat er regelmatig onderling contact is. Om een band met het kind op te bouwen is het nodig dat de pedagogisch medewerker er voor het kind is, zich met het kind bemoeit, interesse en aandacht toont voor het kind en zijn omgeving. Een hartelijk welkom op de groep, dus gedag zeggen bij binnenkomst en bij het vertrek.

Een gevoel van veiligheid heeft ook te maken met het vertrouwen van het kind in de volwassenen dat deze hem zullen beschermen tegen gevaren zowel fysiek als emotioneel. Dit doen we bijvoorbeeld door het kind in bescherming te nemen als het gepest wordt.

We gaan serieus om met de emoties van kinderen. Het serieus omgaan met de emoties van een kind leert je het kind beter kennen en geeft het kind een gevoel van veiligheid. Het kind wordt geaccepteerd in het uiten van zijn blijheid, geluk, angst, boosheid, tevredenheid (enz) en leert met die emoties om te gaan. Wij willen het kind leren zijn emoties te uiten zonder anderen te kwetsen of pijn te doen. Als een kind een ander slaat of uitscheldt wijzen we het gedrag af, maar niet de emotie. Sommige kinderen willen hun verdriet of pijn alleen verwerken en sturen een pedagogisch medewerker weg als die hen wil helpen en / of troosten. In principe respecteren we dit waarbij we wel zorgvuldig in de gaten houden of het kind niet te veel in dit gedrag blijft hangen en er ongelukkig onder is. In dit geval blijven we contact houden met het kind door in de buurt te blijven en te laten merken dat we bereikbaar zijn.

Het contact met de ouders / verzorgers van het kind is erg belangrijk. Op die manier leer je het kind kennen zoals het thuis is en kun je met het kind over de thuissituatie praten. Het geeft het kind een veilig gevoel dat je zijn ouders / verzorgers kent.

Er wordt geprobeerd een huiskamergevoel te bieden, waar kinderen die daar behoefte aan hebben, bij de pedagogisch medewerkers aan tafel kunnen komen zitten, kunnen vertellen wat ze hebben meegemaakt die dag. Pedagogisch medewerkers proberen hierbij zoveel mogelijk aan te sluiten op bepaalde gebeurtenissen rondom het kind, of interesses van het kind. Voorbeeld: een 8-jarige jongen is fanatiek lid van de voetbalclub. Op maandag vraagt de pedagogisch medewerker aan tafel of hij nog een wedstrijd gespeeld heeft, en hoe dat ging.

Naast verbaal kun je ook non-verbaal reageren op emoties. Knuffelen als een kind verdrietig of blij is of, als een kind dit niet wil, stoeien. Als er een gespannen of narrige sfeer hangt, is het aan de pedagogisch medewerker om rustig en ontspannen te blijven. Dit vermindert de gespannen sfeer en geeft de kinderen de ruimte hun emoties te uiten.

Binnen-/ buitenruimte

De ruimte is zodanig ingericht dat kinderen zelf kunnen kiezen waar ze willen gaan spelen, en met wie. Er zijn verschillende hoekjes ingericht. Een gezellige en aansprekende aankleding van de ruimte dragen hiertoe bij.

Groep

Er zijn verschillende activiteiten waarbij de kinderen als groep bij elkaar zitten, bijvoorbeeld aan tafel (tijdens het vieren van een verjaardag, of tijdens de vakanties). De pedagogisch medewerkers houden hierbij in de gaten of alle kinderen zich dan veilig kunnen voelen, zonder "last" te hebben van andere kinderen. Als een kind iets aan het vertellen is in de groep, krijgt het hiervoor ook de ruimte, en zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat het kind niet gestoord wordt in zijn verhaal.

Activiteiten

We vinden het belangrijk dat er op de BSO een ongedwongen, vrije sfeer is. Kinderen mogen daarom zelf invulling geven aan wat ze willen doen. Toch is niet alles helemaal vrijblijvend. Er is een zekere mate van structuur (regels, regelmaat en gewoontes), omdat dit de kinderen duidelijkheid biedt. Het kind weet waar het aan toe is en wat hem te wachten staat. Het herkenbare, terugkerende geeft een gevoel van veiligheid en vertrouwen en bij jonge kinderen een tijdsgevoel waardoor de dag overzichtelijk wordt. Voorbeeld: Als de kinderen uit school komen, gaan ze eerst samen aan tafel iets eten en drinken. Hierna is de mogelijkheid om huiswerk te maken onder begeleiding (op aanvraag) en anders mogen de kinderen vrij spelen, of samen met de pedagogisch medewerkers een activiteit doen. In de vakanties geldt: na het eten ruimen de pedagogisch medewerkers de groep op. Voor het gebruik van de spelcomputer en televisie kijken gelden bepaalde regels over hoe lang / wanneer e.d. De kinderen zijn hiervan op de hoogte. Dit schept duidelijkheid.

Spelmateriaal

Kinderen mogen zelf weten waar ze mee willen spelen op de BSO. Er is een gevarieerd aanbod, met voor elk kind wel wat. Als er nieuw speelgoed kan worden aangeschaft, worden de mening en de wensen van de kinderen hier expliciet in meegenomen. Hiermee laten we zien dat we de kinderen respecteren en hun mening serieus nemen. Bovendien voorkom je hiermee dat er speelgoed wordt aangeschaft dat de kinderen niet aanspreekt.

Het aanschaffen van speelgoed gebeurt op de volgende manieren:

- Er wordt aan de kinderen verteld dat er nieuw speelgoed gekocht kan worden. Kinderen mogen dan een wensenlijst samenstellen en tijdens een soort kindervergadering wordt besproken wat wel en wat niet haalbaar is. Hierbij wordt tevens bekeken of dit iets toevoegt aan het huidige speelgoedaanbod, of het duurzaam is en wordt overlegd of het past binnen onze waarden en normen (bijvoorbeeld bij gewelddadig speelgoed).
- Rond Sinterklaastijd liggen er vaak folders van de speelgoedwinkels op de BSO. De pedagogisch medewerkers houden goed in de gaten welk speelgoed de kinderen aanspreekt en houden hier rekening mee bij eventueel aan te schaffen speelgoed.

3.2. Het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competentie.

Onder persoonlijke competentie verstaan we brede persoonlijkheidskenmerken, zoals zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit.

Waarom?

Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Het ontwikkelen van persoonlijke competentie gebeurt in principe vanuit het kind zelf, door spel en exploratie (onderzoekend ontdekken van de wereld om weten hem heen). Het is belangrijk dat de pedagogisch medewerkers hier oog voor hebben, en op welke manier ze een kind hierin kunnen stimuleren. Wij vinden het belangrijk kinderen te stimuleren dingen zelf te doen om ze op die manier te laten ervaren dat ze veel dingen al zelf kunnen. Dit geeft het kind zelfvertrouwen en kan een stimulans zijn tot verdere ontwikkeling.

Hoe?

Pedagogisch medewerker – kind interactie We laten de kinderen zoveel mogelijk zelf doen wat ze al zelf kunnen. De pedagogisch medewerker probeert (bewust en onbewust) door observatie zoveel mogelijk op de hoogte te zijn van wat een kind al kan, en waar eventueel nog hulp geboden is. Denk hierbij aan dagelijkse handelingen zoals het strikken van schoenveters en het dichtritsen of knopen van een jas, maar ook aan het leren fietsen of bouwen met constructiemateriaal. Hierbij houden wij in de gaten dat het kind niet gefrustreerd raakt wanneer iets iedere keer niet lukt. Door het kind te stimuleren, aan te moedigen, samen naar oplossingen te zoeken en te complimenteren wanneer het goed gaat proberen we het kind te helpen. Dit stimuleert het zelfvertrouwen en de zelfredzaamheid van het kind.

In de omgang met kinderen, in samenspraak met de ouders / verzorgers, is het belangrijk dat de nadruk en de aandacht uitgaat naar wat het kind al kan en dat er niet voortdurend gelet wordt op wat het kind (nog) niet kan. Er moet een soort middenweg gezocht worden tussen zelfstandigheid en afhankelijkheid waarbij kinderen de tijd gegund moet worden dingen zelf te doen zonder het van hen over te nemen als het wat langzaam gaat.

Binnen-/ buitenruimte

De ruimte is zodanig ingericht dat kinderen zelf kunnen doen wat ze willen, en zelf het spel- of knutselmateriaal kunnen pakken wat ze nodig hebben.

Naast verschillende hoekjes om rustig te spelen, kunnen de kinderen ook buiten spelen. Hier kan gerend, gesprongen worden. Dit stimuleert de grove motoriek van het kind, en het zelfvertrouwen ("kijk eens wat ik al

kan/ durf!"). Kinderen krijgen hier ook de ruimte zich aan elkaar te meten, zich met elkaar te vergelijken (competitie).

Groep

Bij onderlinge ruzie grijpen wij niet direct in en is het belangrijk niet direct met een oplossing te komen. Mocht het zo zijn dat hulp gewenst is dan is het goed eerst te horen wat er gebeurd is door naar ieder van hen te luisteren en vervolgens samen naar een oplossing te zoeken. Is er sprake van een 'zwakke partij' dan steunen wij dit kind door in de buurt te blijven en indien nodig het te helpen met het verwoorden van zijn/haar gevoelens.

Activiteiten

We laten de kinderen zelf kiezen welke activiteiten ze willen doen, en bieden ze daarbij nieuwe mogelijkheden en materialen aan. Hierdoor worden kinderen gestimuleerd om dingen te leren en te ondernemen en zodoende hun eigen mogelijkheden te ontdekken.

Als kinderen niet weten wat ze moeten doen / zich vervelen kunnen we ze kort een paar activiteiten aanbieden / voorstellen om te gaan doen. Als ze hier geen zin in hebben, blijf je niet telkens andere dingen opnoemen, maar mogen ze zich even gaan "vervelen": dit stimuleert kinderen om zelf een oplossing te bedenken voor hun probleem (niet weten wat te doen) en daarmee dus de creativiteit. Hierbij houden we wel telkens in de gaten of niet andere kinderen worden lastiggevallen.

Wanneer we zeker weten dat een kind iets kan geven we het een zetje in de richting omdat het plezier van het beheersen van een vaardigheid duidelijk opweegt tegen het tijdelijke ongemak om iets te doen waar het kind nog niet handig in is. Het geven van taken als opruimen, zelf een jas aandoen, veters strikken e.d. zijn hiervan een voorbeeld waarbij een compliment of bedankje na afloop de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid van het kind stimuleert.

We stimuleren de creativiteit van de kinderen door het aanbieden van wisselende activiteiten en materialen. We laten de kinderen zoveel mogelijk zelf verzinnen op welke manier een spel gespeeld moet worden, of wat en hoe er geknutseld wordt. We zullen wel jaarlijks een aantal thema's (vooral tijdens vakanties) samen met de kinderen uitkiezen. A.d.h.v. van die thema's kunnen activiteiten bedacht worden, kinderen zijn hier vrij in om aan deel te nemen.

Spelmateriaal

Er is voldoende spelmateriaal aanwezig dat de persoonlijke competentie van de kinderen stimuleert. Door het spelen van spelletjes leren de kinderen (naast sociale vaardigheden) bovendien incasseren / verliezen. Tevens krijgen de kinderen de vrijheid om zelf de regels van het spel te bepalen (stimuleert de creativiteit), waarbij eerlijk spel wel een voorwaarde is

De persoonlijke competenties hebben we opgedeeld in de cognitieve ontwikkeling, de emotionele ontwikkeling en de motorische ontwikkeling.

Cognitieve ontwikkeling

Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo, op zijn eigen manier en niveau. Uitgaande van de mogelijkheden van elk individueel kind worden spelmaterialen en activiteiten aangeboden die een beroep doen op de cognitieve ontwikkeling. Wij vinden het belangrijk de kinderen de mogelijkheid te bieden zelf hun omgeving te exploreren en de mogelijkheden van diverse materialen te ontdekken. In het uiteindelijke resultaat van de activiteiten zal de individuele creatieve inbreng van elk kind een grote rol spelen.

Emotionele ontwikkeling

Wij vinden het belangrijk dat het kind zijn emoties kan uiten. Daarom proberen we op de groep een sfeer te scheppen van veiligheid en geborgenheid en leren de kinderen respect te hebben voor elkaars gevoelens. Door erover te praten proberen we de emotie van het kind een plek te geven. De wat oudere kinderen stimuleren we hun emoties te verwoorden. We proberen er bijvoorbeeld achter te komen waarom een kind boos of verdrietig is en zoeken dan samen naar een oplossing. Soms zal het kind het willen uitpraten, een andere keer wil het gewoon zijn boosheid uiten, even alleen zijn, of juist persoonlijke aandacht. Ons uitgangspunt hierbij is dat we per moment en per kind bekijken hoe we op een goede wijze op de emoties van het kind kunnen reageren.

Motorische ontwikkeling

Grove motoriek

Gedurende het eerste levensjaar ontwikkelt het kind zich zeer snel en is de motorische ontwikkeling van maand tot maand te volgen. Het kind beschikt nog vrijwel uitsluitend over een grove motoriek. Deze bestaat onder andere uit zwaaien, kruipen en gaan staan. De leidsters stimuleren de motorische ontwikkeling met name door het aanbod van divers, op het kind afgestemd spelmaterialen. Zoals; een rammelaar, babyschommel, loopkar, en voor de oudere kinderen een glijbaan, schommel, de trap opklimmen, etc. Ook wordt tijdens het buitenspelen en in zang- en dansspelletjes aandacht besteed aan de grove motoriek

Fijne motoriek

De fijne motoriek bestaat uit kleine bewegingen die je met je handen en vingers maakt. De fijne motoriek wordt gestimuleerd door met kinderen te knutselen, tekenen, puzzelen, in de tuin te werken en te bouwen met constructiematerialen en dergelijke.

Verder proberen we de kinderen in de dagelijkse dingen als eten en aankleden steeds meer zelfstandigheid mee te geven.

3.3. Het bieden van gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competentie.

Onder sociale competentie verstaan we sociale kennis en vaardigheden, bijvoorbeeld het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

We vinden het erg belangrijk in de groep een sfeer te creëren van veiligheid en vertrouwen. Elk kind mag er zijn en hoort erbij. We proberen het 'samen spelen en samen delen' te stimuleren door gezamenlijke activiteiten te ondernemen zoals met z'n allen naar de speeltuin of naar buiten. Maar ook doen we activiteiten met maar een paar kinderen tegelijk, zoals verven, helpen in de keuken of de schapen/geitjes voeren. Het is fijn je even speciaal te voelen. Tijdens de rustige momenten dat we aan tafel zitten, komen er bij de kinderen hele gesprekken los. We letten erop dat iedereen die wat wil vertellen ook de kans krijgt, en dat de kinderen naar elkaar luisteren. Verlegen kinderen proberen we door wat vragen te stellen bij het gesprek te betrekken. Verder stimuleren we de kinderen bijvoorbeeld om samen een toren te bouwen of met de treinbaan te spelen. Maar ook proberen we de kinderen juist te leren hun eigen grens aan te geven en voor jezelf op te komen als ze ondergesneeuwd worden door mondigere kinderen.

Waarom?

Het omgaan met andere leeftijdsgenoten is een belangrijke manier om sociale competenties te ontwikkelen. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot personen die goed functioneren in de samenleving. Het is belangrijk dat pedagogisch medewerkers dit op de juiste manier begeleiden: als kinderen al te veel negatieve ervaringen opdoen in de omgang met andere kinderen lopen zij een verhoogd risico op de ontwikkeling van agressiviteit en teruggetrokken gedrag. Het is dus van belang om de omgang tussen kinderen in goede banen te leiden.

Hoe?

Pedagogisch medewerker – kind interactie Het geven van complimenten als het kind zich prettig gedraagt is een goede en stimulerende beloning. Wanneer een kind zich niet aan de regels houdt kunnen de pedagogisch medewerkers hier op inspelen en het betreffende kind aanspreken. Veelal zal het kind de redelijkheid van de reactie van de pedagogisch medewerker inzien.

Binnen -/ buitenruimte

Om alles zo goed mogelijk te laten verlopen is het belangrijk dat er voor de verschillende ruimtes regels gesteld en afspraken gemaakt worden welke zo veel mogelijk met en door de kinderen gemaakt zijn. Regels en afspraken hebben altijd een reden en in regelmatig overleg met de kinderen worden deze indien nodig (opnieuw) aan hen uitgelegd. De pedagogisch medewerkers zien er op toe dat de kinderen zich aan de afspraken houden net zoals de kinderen er op toe zien dat de pedagogisch medewerkers dit doen!

Groep

In de dagelijkse omgang is het noodzakelijk kinderen te stimuleren samen te spelen, te delen, op elkaar te wachten en samen op te ruimen. Kinderen ervaren hun aanwezigheid dan als een deel van een geheel waarin iedereen zo zijn taak en verantwoordelijkheid heeft. Wanneer kinderen onderling ruzie hebben grijpen wij niet direct in. Als de kinderen er niet direct uitkomen, dan zal de pedagogisch medewerker een bemiddelende rol aannemen. Er wordt naar gestreefd conflicten uit te praten. Schelden, schreeuwen, vloeken, slaan e.d. worden niet getolereerd. Samen

met de kinderen zoeken we naar een compromis waarbij we er naar streven hen uit te leggen wat wel en niet aanvaardbaar is en hoe we in die situatie rekening kunnen houden met elkaar.

Activiteiten

We stimuleren de kinderen elkaar te helpen, bijvoorbeeld door hen samen een taak te geven (bijvoorbeeld in de vakanties afwassen). De oudere kinderen stimuleren we samen een activiteit te organiseren (bijvoorbeeld het bedenken en uitzetten van een speurtocht).

Spelmateriaal

Er is voldoende spelmaterialen aanwezig dat de sociale competentie van de kinderen stimuleert. Buitenspeelgoed als een voetbal, springtouw zorgt ervoor dat kinderen met elkaar gaan spelen. Binnen zijn er verschillende spelletjes die de kinderen samen kunnen doen (Monopoly e.d.). Deze spellen leren de kinderen op hun beurt te wachten, omgaan met winnen en verliezen.

Een kinderdagverblijf biedt een optimale gelegenheid voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Gedurende de hele dag doen zich situaties voor waarin kinderen samen spelen, samen delen en samen conflicten proberen op te lossen. De leidsters zullen de kinderen hier zoveel mogelijk in begeleiden. Ze doen dit allereerst door zelf het goede voorbeeld te geven; maar ook door het gedrag van de kinderen te benoemen, het invoelingsvermogen te stimuleren en de kinderen waar nodig bij te sturen. Onder andere de volgende vaardigheden hebben onze aandacht:

- Leren samen te spelen en te delen
- Leren elkaar te helpen
- Leren luisteren naar elkaar
- Leren op te ruimen en zuinig te zijn op eigen spullen en die van anderen
- Als kinderen elkaar pijn doen of ruzie maken, het samen uitpraten en het weer goed maken
- Respect hebben voor elkaar maar ook voor jezelf durven opkomen
- Bepaalde grenzen en sociale regels leren in verschillende situaties, ze accepteren en nakomen
- Leren banden op te bouwen met kinderen en volwassenen.

3.4. Het bieden van de kans om zich waarden en normen eigen te maken.

Hieronder verstaan we dat kinderen de kans moeten krijgen om zich waarden en normen, de cultuur van de samenleving waarvan zij deel uitmaken, eigen te maken.

Waarom?

Kinderen maken deel uit van de samenleving, en het is van belang dat zij leren om op een passende manier met andere kinderen en volwassenen om te gaan. De BSO wordt gezien als aanvulling op de eigen gezinssituatie. Hier kan het kind in aanraking komen met andere aspecten van de cultuur en de diversiteit die onze samenleving kenmerkt.

Het gedrag van volwassenen (en dus ook van de pedagogisch medewerkers) speelt een belangrijke rol bij de morele ontwikkeling van kinderen. Door hun reacties ervaren kinderen de grenzen van goed en slecht, van anders, van mogen en moeten.

Het gedrag van de volwassenen geeft niet alleen richting en correctie aan het gedrag van kinderen, maar wordt door de kinderen ook gekopieerd in hun eigen gedrag naar andere kinderen en volwassenen. De pedagogisch medewerkers hebben dus een belangrijke voorbeeldfunctie. Wij respecteren kinderen om wie ze zijn en wat ze zijn en dit zal de basis vormen voor het leren respect hebben voor anderen. Belangrijk hierbij is het leren kennen en accepteren van waarden en normen van jezelf en anderen.

Hoe?

Pedagogisch medewerker – kind interactie We geven als pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk het goede voorbeeld. Dit betekent dat de pedagogisch medewerkers ook met respect met elkaar omgaan, en met de kinderen. Hierbij hanteren we normaal taalgebruik, en houden we ons aan de regels die gezamenlijk afgesproken zijn. Van de kinderen verwachten we ook dat ze zich aan de (huis-)regels houden, en dat ze aardig tegen elkaar en de pedagogisch medewerkers doen (dus niet schelden, schoppen, slaan e.d.).

Een kind leert respect voor anderen en zijn omgeving te hebben als het zelf met respect behandeld wordt. Dit willen wij proberen te bereiken door ons te verplaatsen in het gedrag van het kind en door duidelijk met het kind te praten over zijn gedrag. Belangrijk hierbij is dat wij het kind als een individu en niet als een groep zien door bijvoorbeeld ieder kind bij binnenkomst bij de naam te noemen en hen te groeten.

Wij tonen respect aan kinderen door niet om hen maar met hen te lachen en als wij bemerken dat wij zelf iets fout hebben gezegd of een situatie verkeerd hebben ingeschat onze excuses aan te bieden. We houden rekening met hun gevoelens en hun mening.

Kinderen worden zoveel mogelijk individueel op ongewenst gedrag aangesproken en niet voor de groep daar dit erg frustrerend voor een kind kan zijn. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd en de aard van het kind.

Binnen -/ buitenruimte / spelmateriaal

Naast respect voor anderen vinden wij het belangrijk dat kinderen leren om te gaan met materialen en de omgeving (wereld) om ons heen. Van de kinderen wordt verwacht dat ze voorzichtig omgaan met speelgoed van de BSO of van andere kinderen, en dat ze met respect omgaan met knutselwerken van andere kinderen (dus niet stukmaken of belachelijk maken). Speelgoed / materialen die stuk of incompleet zijn worden gerepareerd of zo nodig vervangen. Wij willen kinderen leren met zorg om te gaan met de natuur en het milieu b.v. door geen takken van bomen te rukken en samen voor een schone, opgeruimde leefomgeving te zorgen.

Groep

Er zijn verschillende regels op de BSO. Alle aanwezigen moeten zich hieraan houden. Ook in het spel gelden bepaalde “regels”: als je samen ergens aan begint, maak je het ook samen af, samen opruimen als je samen gespeeld hebt. Ook wordt tijdens het spel wel eens met de kinderen overlegd “hoe het hoort”.

Overdracht van normen en waarden

Om de kinderen bepaalde normen en waarden mee te geven die in onze samenleving belangrijk worden gevonden, is het ten eerste belangrijk zelf als leidster het goede voorbeeld te geven. Kinderen leren op jonge leeftijd vooral door het in zich opnemen van wat er in de wereld om hen heen gebeurt. Leidsters zijn zich erg bewust van hun voorbeeldfunctie, en naast dat ze letten op hun tafelmanieren of omgangsvormen, staat voorop het kind en collega's te behandelen zoals je zelf ook het liefst behandeld zou willen worden. Normen en waarden die wij belangrijk vinden zijn onder andere: niet vloeken, het vragen als je iets wilt hebben, opruimen na het spelen, tafelmanieren (eerst de korstjes opeten, aan tafel blijven zitten en met de mond dicht eten), niet slaan of schoppen en je excuses aanbieden of een kusje/handje geven om het weer goed te maken als er iets vervelends gebeurt.

Corrigeren en belonen

De leidster begeleidt een kind door niet meer en niet minder te verwachten dan het kind qua ontwikkelingsniveau aankan. Het is voor een kind belangrijk om te weten waar de grenzen liggen. Dit kan het kind leren door het vriendelijke, duidelijke en consequente optreden van een leidster.

Het positief benaderen, het prijzen van gewenst gedrag van het is erg belangrijk. Wij corrigeren de kinderen en spreken niet echt van straffen. De leidster keurt gedrag af wanneer het belang van de andere groepsgenootjes in het gedrang komt. Het gedrag wordt hierbij afgekeurd, niet het kind zelf.

Wij corrigeren ongewenst gedrag consequent, dus niet de éne keer wel en de andere keer niet. We laten ook duidelijk merken dat de 'straf' over is, een 'straf' heeft een begin en een eind.

4. Natuur en dieren verzorging

In de natuur leren kinderen door lijfelijke en zintuiglijke ontmoetingen en door “er op af gaan”. Ze hebben plezier in het buiten zijn. Kinderen leren gevaren te zien (scherpe tak, hoge boom, diepe plas), hun zintuigen worden geprikkeld (wapperende haren in de wind, ruisende blaadjes, fluitende vogels, de warme zonnestralen, de prikkeltjes van het gras) en ontwikkelen respect voor natuur en milieu waaronder omgang met alles wat leeft.

De pedagogisch medewerker stimuleert het buiten zijn, benoemt, vertelt en legt uit wat kinderen zien en beleven en brengt hen respect bij voor alles wat leeft (kijk een rupsje, kijk hoe hoog die vogel vliegt, hoeveel pootjes heeft de mier?

In onze kinderopvang hebben we kippen en konijnen. Deze worden verzorgd (eten en drinken en hokken verschonen) door de kinderen van de BSO. De kinderen van het kinderdagverblijf en peuteropvang gaan dagelijks naar de dieren toe om ze te knuffelen en te bekijken of er nog eitjes door de kip zijn gelegd.

5. Groepsvorming

De keuze voor kinderopvang in een kinderdagverblijf is een keuze voor opvang van het kind in groepsverband. Kinderen leren hierdoor al vroeg en in zekere mate rekening met elkaar te houden. Om zich te kunnen ontwikkelen is het een voorwaarde dat de kinderen zich in de groep veilig en vertrouwd voelen. Het kind moet de kans krijgen om een band op te bouwen met de leidsters en de groepsgenootjes.

Die gelegenheid scheppen wij door zorg te dragen voor stabiliteit en continuïteit in de groep.

Dit laatste wordt bevorderd door:

- Vaste leidsters; een baby heeft maximaal 2 vaste beroepskrachten
- Vast dagritme;
- Ieder kind heeft een eigen mentor; dit is het aanspreekpunt voor ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. Ook bij de BSO

5.1. Groepsindeling

Kinderopvang De Beestenboel werkt met de volgende groepsindeling:

- 2 verticale groepen met kinderen van 0 tot 4 jaar.
- 1 peuteropvang groep met kinderen van 2 tot 4 jaar
- 1 BSO groep met kinderen van 4 tot 12 jaar

5.2. Groepsgrootte

Het aantal kinderen in een groep is afhankelijk van de volgende factoren:
De leeftijd van de kinderen en de beschikbare ruimte in het kinderdagverblijf

Door de GGD is vastgelegd hoeveel kinderen in een groep geplaatst kunnen worden en hoeveel vierkante meters vloeroppervlakte per kind beschikbaar moet zijn.

Op kinderopvang De Beestenboel komt dit neer op:

- maximaal 16 kinderen per groep in het kinderdagverblijf en peuteropvang
- maximaal 22 kinderen per BSO groep

De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal feitelijk gelijktijdig aanwezige kinderen in de stamgroep bedraagt ten minste:

- 1 beroepskracht per 3 aanwezige kinderen tot 1 jaar;
- 1 beroepskracht per 5 aanwezige kinderen van 1 tot 2 jaar;
- 1 beroepskracht per 6 aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar;
- 1 beroepskracht per 8 aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar;
- 1 beroepskracht per 11 aanwezige kinderen van 4 tot 12 jaar;

We werken met vaste oproep krachten die in eerste instantie het verlof, vakantie en ziekte van de vaste pedagogisch medewerkers opvangen. Om de continuïteit te waarborgen, wordt zoveel mogelijk dezelfde invalmedewerker op een groep ingezet. Indien er conform de beroepskracht-kind-ratio slechts één beroepskracht aanwezig is, dan is ondersteuning van deze beroepskracht door een andere volwassene in geval van calamiteiten geregeld.

5.3. Stagiaires

Naast de gediplomeerd leidsters worden er ook stagiaires ingezet op de groep. Hierop is het stagebeleid van toepassing. De bol- stagiaire werkt ten allen tijde boventallig op de groep, naast de reeds geschoolde leidster(s). De werkzaamheden van de stagiair staan beschreven in het stagebeleid. Leerlingen van de BBL-opleiding hebben een werk-leerovereenkomst. Zij hebben een arbeidsovereenkomst voor de duur van hun opleiding. Er is sprake van oplopende formatieve inzet tot maximaal 100% . Waarbij 100 % in het 3de leerjaar kan worden bereikt.

Op de werkplek wordt de stagiaire begeleidt door een vaste medewerker die bij voorkeur 3 dagen op de groep staat. Deze werkbegeleider heeft bij voorkeur meerdere jaren werkervaring, is voldoende kundig in het begeleiden van stagiaires en is goed op de hoogte van het werkveld en opleidingstraject.

De stagiaire kan ook twee stagebegeleiders krijgen omdat er op dit moment bijna alleen maar parttimers in de organisatie zijn. De begeleiding richt zich op directe aanwijzingen en evaluatie van de beroepshouding en uitvoerende werkzaamheden van de stagiaire.

De werkbegeleider dient zoveel mogelijk met de stagiaire samen te werken. De werkbegeleider is verantwoordelijk voor de begeleiding op de werkvloer als medewerker/collega. De werkbegeleider wordt begeleidt door de eigenaar.

De werkbegeleider houdt zich bezig met de volgende taken:

- Werkt samen met de stagiaire op een groep;
- Begeleidt de stagiaire tijdens zijn stage;
- Instrueert en begeleidt de leerling bij de vorming van een visie op/over opvoeding en ontwikkeling;
- Weet met welke opdrachten de leerling bezig is;
- Voert met regelmaat een voortgangsgesprek;
- Weet wat er van een leerling verwacht wordt, als deze een opdracht uitvoert, zodat er gericht geobserveerd en beoordeeld kan worden;
- Observeert het handelen van de stagiaire en geeft opbouwende feedback;
- Schrijft gedurende de stage relevante, correcte zaken op met feedback;
- Bewerkstelligt een zo optimaal mogelijke koppeling tussen theorie en praktijk;
- Evalueert de stand van zaken tussentijds met de eigenaar;
- Zorgt ervoor dat de stagiaire op de hoogte is van het stagebeleid;
- Ook het team waar de stagiaire werkt heeft een taak bij de begeleiding;
- Ondersteuning van de werkbegeleider;

- Meekijken, meeluisteren, ondersteunen bij het leerproces;
- Terugkoppeling naar de werkbegeleider;

5.4. 3-uurs regeling

Het is toegestaan per dag op het kinderdagverblijf gedurende maximaal drie uur af te wijken van de leidster/kind ratio. Dit mag op de volgende tijden:

- Voor 8.30u
- Tussen 13.00 u en 15.00u op maandag/dinsdag/woensdag en donderdag
- Tussen 12.30 en 14.30 u op vrijdag
- Na 17.00 u

Dit betekent dat er op maandag t/m vrijdag tussen 8.30 uur en 13.00 en tussen 15.00 en 17.00 niet wordt afgeweken van de leidster kind ratio.

Bij de BSO mag op een middag (na schooltijd) een half uur afgeweken worden van de leidster/kind ratio. Dit mag op de volgende tijden: van 17.30 tot 18.00 uur.

Verder gelden de volgende voorwaarden:

- In totaal moet minstens de helft van het benodigde aantal leidsters aanwezig zijn.
- Altijd dient er minstens één leidster plus een achterwacht aanwezig te zijn.
- Voor 8.30u en na 17.00u mag de afwijking van de leidster/kindratio niet langer duren dan 1 uur aaneengesloten.
- Tussen 12.30u en 15.00u mag er maximaal twee uur aaneengesloten worden afgeweken van de leidster/kindratio.

Wij werken met professionele, gediplomeerde leidsters op minimaal MBO niveau, die de kinderen zullen begeleiden in hun individuele ontwikkeling en in het samenleven in een groep. Hierbij houden wij de richtlijnen van het CAO-kinderopvang aan. Deskundigheid, motivatie en uitstraling zijn de basisfactoren van waaruit wij het team vaststellen.

Bovendien hebben alle vaste leidsters een BHV (Bedrijfshulpverlening) diploma en KinderEHBO. Deze worden jaarlijks opgefrist d.m.v. een herhalingscursus.

5.5. Vier ogen principe

Per 1 juli 2013 is wettelijk vastgelegd dat bij dagopvang van kinderen van 0 tot 4 jaar, een beroepskracht of beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene.

Deze maatregel wordt het "vierogenprincipe" genoemd.

Binnen "De Beestenboel" wordt het vierogenprincipe als volgt vorm gegeven:

In principe zijn er altijd 2 leidsters op de groep aanwezig. Verder kunnen de leidsters van beide groepen bij elkaar naar binnen lopen en vanuit de gezamenlijke keuken kijk je bij elkaar de groep binnen. Daarnaast zijn er in alle speelruimtes en slaapkamers camera's aanwezig, die continue bekeken kunnen worden door derden (directie). Tevens worden deze beelden opgeslagen op een harde schijf dus continu terug te kijken. De directie kan ook "live" meekijken vanaf een andere locatie.

Alle slaapruijntes zijn voorzien van microfoons en het geluid word afgespeeld op de televisie in de groepsruimte.

5.6. Calamiteiten

In geval van calamiteiten kunnen de leidsters contact opnemen met:

Daltonschool Elserike

Herikerweg 36

7475 TS Markelo

0547-362095

Dit geldt ook als een leidster alleen in het pand aanwezig is. Via de school is achterwacht in geval van calamiteiten geregeld.

Mocht het voorkomen dat er een leidster alleen aanwezig is tijdens de schoolvakantie of vrije dagen dan wordt er een rooster gemaakt met verschillende volwassenen die bereikbaar zijn in geval van calamiteiten.

Nicole ten Berge

06-42979198

Fam. Pinkert (nr 25)

0547-361204

Danny ten Berge

06-55177854

Fam. Lammertink

0547-382477

Fam. Ten Berge

0547-381029

6. Uk en Puk

Kinderopvang De Beestenboel heeft gekozen om te werken met Uk & Puk, een VVE methode die speciaal is ontwikkeld voor de kinderopvang. Uk & Puk is een onderdeel van de landelijk erkende VVE methode Ko-totaal. Wij hebben voor de Uk & Puk methode gekozen, omdat dit programma speciaal gericht is op kinderdagverblijven en de ruimte blijft bieden om de activiteiten naar eigen inzicht in te passen en aan te passen binnen het bestaande dagritme.

6.1. Wat is VVE

VVE staat voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Vroegschoolse educatie is gericht op kinderen in de kleuterklassen. Voorschoolse educatie wordt voorafgaand aan de schoolperiode geboden voor kinderen van 0 tot 4 jaar, in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven

VVE is een manier van werken binnen de kinderopvang waarbij je bewust de verschillende ontwikkelingsgebieden (sociaal emotioneel, motorisch/zintuiglijk, rekenen en spraak/taal) van de kinderen stimuleert door middel van spel en activiteiten. De doelstelling van het VVE beleid is om te voorkomen dat kinderen achterblijven in hun ontwikkeling. VVE is met name geschikt om achterstanden te bestrijden, bijvoorbeeld op het gebied van taal, maar VVE is natuurlijk goed voor alle kinderen!

Bij onze kinderopvang werken wij met het programma Uk en Puk. Ouders worden via de nieuwsbrief/digitaal schrift op de hoogte gebracht aan welk thema we de komende 6 weken gaan werken. Ouders worden, afhankelijk van welk thema we werken, gevraagd om spullen mee te geven aan het kind. Op deze manier worden ouders betrokken bij het thema.

Door bij ons op de kinderopvang bewust alle ontwikkelingsgebieden te stimuleren krijgen kinderen een betere start op de basisschool en vergroten we hun kans op een goede schoolloopbaan.

VVE wordt gegeven op de peuteropvang. Dit is op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag van 8.30 tot 12.30 uur. Peuteropvang (en dus VVE) wordt 40 schoolweken per jaar aangeboden. Peuteropvang is er niet in de voorjaarsvakantie, meivakantie, zomervakantie, herfstvakantie en kerstvakantie en officiële feestdagen.

Daarnaast bieden wij op het kinderdagverblijf ook Uk en Puk activiteiten aan. Deze thema's lopen gelijk met de peuteropvang.

6.2. Wijze waarop taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling van het jonge kind wordt gestimuleerd

Door middel van een door de pedagogisch medewerkers opgesteld activiteitenprogramma is er aandacht voor de vier ontwikkelingsdomeinen: taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuiglijke ontwikkeling en rekenpikkels.

Bij de activiteitschema's wordt er rekening gehouden met de grootte van de groepen, zodat elk kind aan de activiteit kan deelnemen en kan werken aan zijn of haar eigen ontwikkeling.

De activiteiten zijn zo ontwikkeld dat kinderen op een betekenisvolle manier taal krijgen aangeboden. De peuters worden uitgedaagd om zelf ontdekkingen te doen of zelf oplossingen te bedenken. Op het kinderdagverblijf proberen wij de baby's en kinderen op hun eigen niveau uit te dagen of alleen te laten ervaren.

Vanzelfsprekend sluiten wij gedurende het jaar ook aan bij de activiteiten en thema's die zich in de leefwereld van de kinderen afspelen. Te denken valt dan aan Sinterklaas, Kerst, Pasen, etc. Op deze momenten volgen wij niet het

programma van Uk & PUK, maar ontwerpen we zelf de inhoud van het thema. Hierbij houden wij wel de aandacht voor de ontwikkelingsdomeinen.

Naast Uk & Puk bieden wij ook muziek aan in de vorm van Muziekkwartier; kinderen leren door anderen na te doen. Wanneer kinderen samen zingen en muziek maken nemen ze een voorbeeld aan elkaar en aan de spelleider. Zo leren ze niet alleen van elkaar, maar vormen ook een hechtere groep. Door materialen, muziek en spelvormen aan te bieden leren de kinderen spelenderwijs hoe leuk het is om muziek te maken en dit samen te doen. Daarnaast worden verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen gestimuleerd op een interactieve manier.

6.3. Inrichting ruimte

Onze ruimtes zijn zo ingericht, dat ieder kind optimaal kan spelen en leren. We werken met verschillende hoeken, dit stimuleert om keuzes te maken en naar die keuzes te handelen.

Tijdens een thema wordt er een themahoek en/of thematafel gecreëerd en worden er boekjes over het thema gehaald bij de bibliotheek.

Er wordt bij de inrichting van de themahoek rekening gehouden met de beleving van het kind.

6.4. Overdracht school

Bij kinderopvang de Beestenboel vind er overdracht naar school plaats. Er is een overdrachtsformulier binnen de gemeente Hof van Twente. Dit formulier wordt door de mentor ingevuld en moet altijd even nagekeken worden door één van de leidinggevende. Daarnaast wordt dit formulier altijd met de ouders besproken. Het overdrachtsformulier vertaalt hoe wij de ontwikkeling van het kind zien en kan door de ouder(s)/verzorgers aan de basisschool gegeven worden.

Het is uitermate belangrijk dat het overdrachtsformulier goed en naar waarheid wordt ingevuld. Er wordt daarom ook goed overlegd tussen de pedagogisch medewerkers als er twijfel is.

Wij hebben een intensief contact met de basisschool (Elserike). Eens in 2 maanden komt de kleuterjuf bij onze kinderopvang langs om bijzonderheden te bespreken. Verder ondernemen we gezamenlijke activiteiten.

6.5. Volgen en signaleren

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Bij de meeste kinderen is er geen reden tot bezorgdheid, maar soms kunnen er vragen opkomen over het gehoor, het gezichtsvermogen, de motoriek, taal- en spraakontwikkeling, de opvoeding en het gedrag. Bij een tijdige signalering van een eventuele ontwikkelingsachterstand of –stoornis kunnen de nadelige gevolgen voor het kind worden beperkt. In het volgsysteem zo doe ik, zo praat ik, zo beweeg ik, zo reken ik, kunnen alle observaties, signaleringen, ontwikkelingen en verslagleggingen worden opgenomen. Zo wordt de gehele ontwikkeling van elk kind in beeld gebracht. (5 maanden, 10 maanden, 15 maanden, 20 maanden, 26 maanden, 32 maanden, 38 maanden en 44 maanden).

Deze observaties worden ingevuld door de mentor van het kind. De mentor bespreekt deze observaties met de ouders. Tijdens het eerste wemmoment word aan de ouders meegedeeld wie de mentor van zijn/haar kind is en maken ze kennis met elkaar. Tevens kunnen ouders ten alle tijden in de ouderlogin zien wie de mentor van hun kind is. Waar nodig kan advies en hulp worden ingeschakeld.

De Beestenboel onderhoudt nauw contact met logopedie, de jeugdgezondheidszorg, de basisscholen en waar nodig andere externe instanties. Zij kunnen ondersteuning bieden in de hulpvraag van het kind. De ondersteuning die wordt geboden, intern en extern, wordt op elkaar afgestemd. Elke halfjaar komt de JGZ-verpleegkundige bij ons langs voor een herindicatie voor de VVE peuters. De observatieschema's en eventuele handelingsplannen worden dan besproken en van daaruit wordt een beslissing genomen door de JGZ-verpleegkundige.

De ontwikkeling van de BSO kinderen wordt ook bijgehouden. We hebben 1 vaste medewerkster die mentor is over alle BSO kinderen. De ouders zijn hiervan tijdens de intake mondeling op de hoogte gebracht maar kunnen dit ook ten alle tijden inzien in de ouderlogin. De leidster observeert spelenderwijs, tijdens het uitvoeren van ontwikkelingsspellen de ontwikkeling van het kind. Bij twijfel/vragen neemt zij contact op met ouders en daarna met de JGZ-verpleegkundige en het de school van het kind. We gaan met de ouders in gesprek en verwijzen door naar passende instanties.

Ouders hebben in een overeenkomst schriftelijk toestemming gegeven voor uitwisseling van informatie tussen kinderopvang en JGZ-verpleegkundige maar ook kinderopvang en logopedist. Ook eventuele zorgen van onze kant over kinderen van het kinderdagverblijf of de BSO leggen wij voor aan de JGZ-verpleegkundige. Ouders hebben de primaire verantwoordelijkheid over hun kind. Wanneer ouders niets doen met het advies, geen verdere stappen ondernemen of toestemming geven tot, wordt dit gerespecteerd. Hierop is een uitzondering, namelijk wanneer er een vermoeden is van kindermishandeling. Wanneer hier sprake van is wordt de Meldcode Kindermishandeling doorlopen en kan er contact worden opgenomen met Veilig Thuis.

6.6. Contact met de jeugdverpleegkundige en jeugdarts (GGD)

De peuter-coördinator heeft periodiek contact met de jeugdverpleegkundige van het consultatiebureau. Op deze manier worden kinderen die waarbij twijfel is in de ontwikkeling in beeld gebracht. De observatieschema's en eventuele handelingsplannen worden besproken en mogelijk wordt er actie ondernomen.

De beslissing of herindicatie nodig is ligt bij de verpleegkundige (al dan niet in overleg met de arts van het consultatiebureau). Indien ouders gebruik maken van het VVE aanbod geven zij toestemming om de ontwikkeling van hun kind in beeld te brengen en dit te bespreken met verschillende professionals.

7. Dagindeling

De kinderen kunnen maximaal 10,5 uur per dag opgevangen worden in ons kinderdagverblijf.
De openingstijden liggen tussen 7.30 uur en 18.00 uur.

Bij het brengen is er gelegenheid voor de ouders/verzorgers en het kind om te wennen en samen bijvoorbeeld een puzzeltje te maken. Het brengen is een belangrijk punt van de dag. Het kind zal afscheid moeten nemen van de ouder/verzorger en dit kan voor sommige kinderen heel moeilijk zijn. De leidster zal het kind overnemen bij het weggaan van de ouder/verzorger en dan gaan ze samen zwaaien. De leidster zal het kind afleiden met spel waardoor het kind het verdriet snel vergeet.

De momenten van brengen en halen geven gelegenheid tot het uitwisselen van informatie en vragen aangaande het kind tussen ouder/verzorger en de leidster.

Het is van belang de breng- en haaltijden in acht te nemen in verband met het dagritme.

In overleg met de leiding kan hier een enkele keer een uitzondering op gemaakt worden.

7.1. Dagritme baby's

Op de babygroep wordt zoveel mogelijk het eigen ritme van de baby aangehouden wat betreft de voeding, het slapen en het verschonen. Uiteraard moeten wij ook rekening houden met de schema's van de andere baby's. Het is belangrijk dat het kinderdagverblijfritme niet teveel afwijkt van het thuisritme.

Het verzorgen van de baby's neemt een groot deel van de dag in beslag. Zo gaat het bij het voeden om meer dan alleen het toedienen van voedsel en bij het verschonen om meer dan een schone luier. Het spel met de handjes, voetjes en het gezicht biedt de baby veiligheid en vertrouwen.

Gaan baby's over naar vaster voedsel dan eten zij rond 9.30 uur gezamenlijk een fruithap en om 11.30 een boterham.

Zo wordt er langzaam naar het dagritme van de dreumes- en/of peutergroep toe gewerkt.

7.2. Dagritme dreumes- en/of peutergroep

Het dagritme dat dient als leidraad voor de dag ziet er als volgt uit:

07.30 uur – 09.00 uur:	De kinderen worden verwacht. Voor de ouders is er gelegenheid een praatje te maken. Vrij spel voor de kinderen.
09.30 uur- 10.00 uur:	Samen aan tafel om fruit te eten en wat te drinken. Er is gelegenheid voor een verhaaltje of een liedje.
10.00 uur- 10.15 uur:	Verschonen, plassen en handen wassen.
10.15 uur- 11.15 uur:	De kinderen gaan vrij spelen (binnen of buiten) en gaan een gerichte Puk activiteit doen.
11.15 uur- 11.30 uur:	Samen aan tafel voor de broodmaaltijd/warme maaltijd.
11.30 uur- 12.15 uur:	Vorbereiden op het middagslaapje; naar het toilet gaan, verschonen.
12.30 uur- 14.30 uur:	De kinderen die wakker zijn, krijgen een gerichte activiteit van Puk aangeboden of mogen vrij spelen.
14.30 uur- 15.00 uur:	De kinderen worden gewekt. Verschonen en naar het toilet gaan.

15.15 uur- 16.00 uur:	De kinderen krijgen een sapje en een cracker/plak ontbijtkoek.
16.30 uur- 16.45 uur:	Verschoenen, plassen en snoetjes wassen.
16.30 uur- 18.00 uur:	De kinderen worden opgehaald. Voor de ouders/verzorgers is er gelegenheid voor een praatje.

7.3. Verlaten/ samenvoegen van de stam-, of basisgroep

In sommige situaties kan er voor gekozen worden om stam/basisgroepen binnen de eigen locatie samen te voegen. Door het samenvoegen van groepjes kinderen is er meer keus voor kinderen om samen te spelen met andere kinderen. Zo ontstaat meer gelegenheid om specifieke activiteiten aan te bieden, bijvoorbeeld aan kinderen van dezelfde leeftijd, aan kinderen met dezelfde interesse of wandelen met een groepje kinderen. Doordat alle groepen gedurende de dag met een zelfde dagprogramma werken, is de structuur en werkwijze op een (samengevoegde) groep min of meer gelijk. De continuïteit voor de kinderen is daarmee gewaarborgd. Pedagogisch medewerkers van andere groepen zijn bekende en vertrouwde personen voor de kinderen. Als kinderen buiten de eigen groepsruimte gaan spelen en “op ontdekking gaan” zorgen we ervoor dat de pedagogisch medewerkers van de andere groep het kind kennen en dat het kind de pedagogisch medewerker kent/ leert kennen. Dit kan door regelmatige samenwerking, overleg en samen georganiseerde activiteiten. Het kind leert als vanzelf en in zijn spel de andere kinderen en pedagogisch medewerkers kennen als het buiten de groepsruimte gaat verkennen of activiteiten in een andere groepsruimte gaat ondernemen. We zorgen hierbij wel voor een bepaalde structuur, herkenbaar voor het kind, zodat het kind weet waar het aan toe is. Dit doen we bijvoorbeeld door het “op ontdekking gaan” op bepaalde tijden van de dag mogelijk te maken. Tijdens momenten van verschoenen, eten en rustmomenten zullen de kinderen in hun eigen groepsruimte aanwezig zijn. Op de BSO hebben we 1 vaste basisgroep. Wel kan het voorkomen dat kinderen vanuit de BSO opgevangen worden op het kinderdagverblijf. Is de opvang voor de hele dag, dan kan er gebruik gemaakt worden van materiaal vanuit de BSO. Betreft het voorschoolse opvang dan maken de kinderen gebruik met het op dat moment aanwezige materiaal. Het gebouw van het kinderdagverblijf is zodanig ingericht dat kinderen van verschillende groepen en van verschillende leeftijden elkaar kunnen ontmoeten, dit zijn de kinderen van de ontwikkelingsgerichte opvang en buitenschoolse opvang. Dit kan zijn in de eigen of aangrenzende groepsruimte. Maar er kunnen ook specifieke activiteiten georganiseerd worden in een andere ruimte dan de eigen groepsruimte. De talenten van de pedagogisch medewerkers kunnen daarbij worden ingezet. Ook tijdens het buitenspelen op het gezamenlijke buitenterrein kunnen kinderen samen activiteiten ondernemen met kinderen uit andere groepen. Op deze manieren worden kinderen uitgenodigd om hun horizon te verbreden en soms letterlijk een stapje verder te zetten in de beschikbare ruimte en in hun ontwikkeling. Dit kan zijn in het vrij spel van de kinderen, maar er worden ook activiteiten aangeboden die kinderen extra uitdaging bieden. Zo kunnen bijv. de oudste baby's (dreumesen) aansluiten bij activiteiten voor peuters of worden thema-gerichte activiteiten georganiseerd. Samengevat is het doel van het open deuren beleid: uitbreiding van speelruimte, spelaanbod en leefruimte; uitbreiding van onderlinge contacten tussen de kinderen; profiteren van talenten van pedagogisch medewerkers; vertrouwdsheid met het hele kindercentrum. Gedurende de activiteiten buiten de eigen groep houden de pedagogisch medewerkers in de gaten of ieder individueel kind zich prettig voelt bij de situatie. Soms moet een kind nog wennen aan de situatie. Daar waar nodig wordt extra aandacht of begeleiding geboden of gaan kinderen gewoon weer terug naar hun eigen groep.

Kinderen die een combi van kinderopvang en peuteropvang hebben verlaten s morgens hun stamgroep en nemen deel aan activiteiten bij de peuteropvang. Na beëindigen van deze activiteiten gaan ze s middags weer naar hun stam-, of basisgroep.

7.4. Afname extra dagen

Het is mogelijk om extra dagen af te nemen. Deze dienen minimaal 2 weken van tevoren schriftelijk, bij voorkeur via de mail, aangevraagd te worden. Indien de groepsplanning dit toelaat kan uw kind op de gevraagde dag komen. De extra dag word aan het eind van de maand bij de factuur op gezet of geruild met een “tegoed dag” van het

kind. Een tegoed dag is een dag waarop een kind niet is geweest bijvoorbeeld ivm vakantie of ziekte. Een feestdag valt niet onder een tegoed dag. Indien er geen plek is op de groep van uw kind dan is het mogelijk om uw kind, met schriftelijke toestemming, op te vangen in de andere groep.

7.5. Achterwacht Regeling

Op het kinderdagverblijf openen ten alle tijden 2 leidsters om 7.30 uur. Om 18.00 uur wordt er ook door 2 leidsters afgesloten. Hier wordt enkel vanaf geweken als het aantal kinderen dit toelaat.

Nicole of Danny ten Berge kan in die gevallen ten alle tijden gebeld worden en kan dan in 10 minuten aanwezig zijn bij het kinderdagverblijf.

7.6. Maaltijden

Het gebruik van de maaltijden en tussendoortjes is een gezamenlijke activiteit. Het gaat niet alleen om het eten en drinken maar om het contact met elkaar. De sfeer van het gezellig samen zijn en een rustmoment op de dag.

Het eten en drinken dient niet aan de kinderen opgedrongen te worden, eten moet iets leuks blijven, de kinderen worden positief benadert.

Het kinderdagverblijf biedt een basispakket aan voeding aan. Dit bestaat uit:

1. karnemelk, melk
2. water, thee, limonade, roosvicee, diksap
3. crackers, rijstewafels, ontbijtkoek
4. fruit
5. bruin brood
6. hartig beleg (smeerkaas, kaas, vleeswaar)
7. zoet beleg (appelstroop, kokosbrood, pindakaas, hagelslag en pasta)

Wanneer de kinderen andere voeding gebruiken, bijvoorbeeld dieetvoeding, dan wordt er vooraf overlegt of het kinderdagverblijf de voeding aanschaft of dat de ouder het zelf moet meenemen.

7.7. Het wennen

Voor het kind is het heel belangrijk dat het de leidsters leert kennen. De stap van thuis naar het kinderdagverblijf is voor zowel de ouders als het kind een belangrijke gebeurtenis. Het is fijn dat beide partijen van elkaar weten op welke manier we met uw kind omgaan.

Bij kinderopvang De Beestenboel komen de kinderen eerst wennen, wennen is belangrijk omdat:

- Het kind vertrouwt raakt met de nieuwe omgeving, de groepsruimte, het kinderdagverblijf, de leidsters, de groepsgenootjes, enz.
- De ouders vertrouwd raken met de nieuwe situatie en een goede verstandhouding met de leidsters kunnen ontwikkelen.
- De zaken zoals voedingsschema's, slaapritmen en omgang met het kind, thuis en in het kinderdagverblijf op elkaar afgestemd worden.

Wennen op het kinderdagverblijf: De kinderen komen in overleg met de ouders een dagdeel wennen. Dit kan een ochtend of een middag zijn. Onze voorkeur gaat wel naar een wendagdeel bij haar of zijn eigen mentor. Ze worden om 9 uur of om 13 uur door de ouders gebracht. Als blijkt dat dit te lang is word de ouder gebeld en word er een nieuwe afspraak gemaakt om een paar uurtjes te komen wennen. De tijd word steeds langer gemaakt totdat het kind zich thuis voelt. Pas dan blijft het kind de hele dag op de Beestenboel.

Wennen op de BSO; kinderen die ons kinderdagverblijf bezoeken en doorstromen naar de BSO komen een aantal keren wennen als ze ruim 3 jaar zijn. Dit doen we zodat ze niet tegelijk aan een nieuwe school en nieuwe groep (de BSO) moeten wennen. Ze gaan dan een aantal middagen mee naar boven zodat de overgang als ze 4 jaar zijn, en dus volledig naar de BSO gaan, soepel verloopt. Kinderen die nieuw bij ons op de BSO komen, komen ook een aantal dagdelen oefenen. Dit kan na schooltijd zijn maar ook in de vakantie. Als ze komen oefenen is het de afspraak dat de ouder/verzorger ze zelf bij ons komen brengen. (We nemen de kinderen niet mee uit school naar de BSO).

7.8. Zindelijk worden

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen wijze en in zijn eigen tempo. Dit geldt ook voor het zindelijk worden. Een kind wordt zindelijk als het daar zelf aan toe is. Bij de peuters wordt een begin gemaakt met het zindelijk worden. De kinderen worden gestimuleerd omdat ze elkaar op het potje of naar de wc zien gaan. Het zindelijk maken gebeurt met een zachte hand, dwang helpt niet of werkt zelfs averechts. De leidster is alert op de reactie van het kind en zal regelmatig voorstellen om op het potje te gaan. Het weglaten van de luier gebeurt alleen na overleg met de ouders.

8. Slapen

De baby's hebben vooral een eigen ritme wat betreft slapen. De dreumesen en peuters slapen tussen 12.30u en 15.00 u. De kinderen liggen in stapelbedjes, onder een dekentje. Ze krijgen eventueel een speen en/of knuffel mee. Kinderen slapen zoveel mogelijk op een vaste plek.

De kinderen worden in de gaten gehouden via het camerasysteem.

Kinderen die huilen worden uit bed gehaald, of zij worden gesust in bed, tot ze slapen.

Kinderen mogen niet op de buik in bed worden gelegd. Dit in verband met een vergroot risico op wiegedood. Zie protocol veilig slapen en wiegedoodpreventie.

De baby wordt altijd op de rug in bed gelegd om te slapen.

Het veiligst slaapt een baby op de rug. Uit zijligging rolt een baby al na een paar weken gemakkelijk op de buik. Een baby nooit op de buik gelegd om te slapen. Niet één keer. Ook niet om te troosten. Soms is er een reden om van dit advies af te wijken. Dit gebeurt alleen in overleg met ouders!

Het is wel goed om een kindje regelmatig op de buik te leggen als het wakker is en er iemand op let. De baby enkele malen per dag een kwartiertje laten ontdekken en oefenen bevordert de motorische ontwikkeling. Als een oudere en gezonde baby (1+) zich eenmaal vlot om en om kan draaien, en bij het slapen zelf kiest voor buikligging is het niet zinvol daar tegenin te blijven gaan. Let er dan wel extra op dat het bedje veilig is. En de ouders ondertekenen een verklaring !

8.1. Spenen en knuffels

Een speen of een knuffel kan voor een kind erg belangrijk zijn, een hulpmiddel bij het slapen gaan of troost bij verdriet. Het kind leert bij ons om bij binnenkomst de speen of knuffel in de bak of de tas te leggen tot dat het tijd is om naar bed te gaan.

Zo wordt het kind niet belemmerd in zijn spel of taalontwikkeling. Mocht het kind behoefte hebben aan troost bij verdriet dan heeft de leidster de speen of knuffel bij de hand.

9. Feest en traktaties

Een kind krijgt jaarlijks nogal wat traktaties aangeboden, bij verjaardagen of als iemand afscheid neemt. Wij adviseren om niet al te veel snoepgoed te gebruiken als traktatie voor uw kind maar op zoek te gaan naar leuke, gezonde traktaties of iets hartigs.

De leidster streeft ernaar om een kind met een dieetvoeding ook mee te laten genieten door een aangepaste traktatie aan te bieden.

9.1. Verjaardag

In ons kinderdagverblijf wordt aandacht besteed aan feestdagen zoals Sinterklaas, Kerstmis en Pasen. Daarnaast worden verjaardagen en afscheidsfeesten van kinderen tot een bijzondere gebeurtenis gemaakt. Er wordt gezongen en getrakteerd. De jarige krijgt een mooie feestmuts op.

Omdat het feest vieren vaste programma onderdelen heeft zal het al snel voor ieder kind een vertrouwd gebeuren zijn.

Wanneer een kind bijna jarig is, wordt er met de ouders overlegd wat de bedoeling is; willen ze de verjaardag van hun kind wel of niet vieren bij De Beestenboel? En wanneer? De datum wordt genoteerd en doorgegeven aan de pedagogisch medewerkers, zodat iedereen weet wanneer er een verjaardag gevierd wordt.

De leidsters van de betreffende groep zorgen ervoor dat alle voorbereidingen voor de verjaardag worden getroffen.

Wanneer een kind zijn of haar verjaardag viert bij “De Beestenboel”, dient het volgende te gebeuren:

- Een mooie verjaardagsmuts
- Slingers ophangen in de groep
- Aanplakbiljet op de deur

Er wordt voor gezorgd dat het er leuk, vrolijk en netjes uitziet.

Een verjaardag wordt meestal ‘s ochtends gevierd, na het fruit eten. Soms zijn er twee kindjes jarig op een dag; dan wordt er geprobeerd op andere dag te plannen. Mocht dat niet lukken, dan wordt er ‘s ochtends een feestje gevierd en ‘s middags. Zo krijgt elk kind evenveel aandacht voor zijn of haar verjaardag.

Het jarige kind krijgt een verjaardagsmuts op en er zullen verschillende verjaardagsliedjes worden gezongen. Van de leidsters wordt verwacht dat zij enthousiast deelnemen, en dat zij dit met hun volledige aandacht doen. Een verjaardag is voor een kind een spannende en leuke gebeurtenis, dus speel hier op in. Na het zingen mag de jarige trakteren.

De pedagogisch medewerker houdt in de gaten of de traktatie wel of niet verantwoord is. Sommige kinderen geven zakjes met snoep. Dan krijgen de kinderen er één en de rest gaat mee naar huis. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de kinderen alleen traktaties krijgen die geschikt zijn voor hun leeftijd. Sommige kinderen hebben een voedselallergie; hier houdt de kinderopvang rekening mee.

9.2. Afscheid en naar school

Wanneer een kind naar de basisschool gaat, zal het afscheid nemen van “De Beestenboel”. Het is een afsluiting van een periode en het begin van een nieuwe periode. Het is aan ons om daar extra aandacht aan te besteden.

Met de ouder(s) wordt overlegt of ze het afscheid willen 'vieren' en wanneer.

Wanneer een kind naar de basisschool gaat, wordt het volgende gedaan:

- aanplakbiljet
- slingers
- afscheidscadeau kinderen
- overdrachtsformier

Het overdrachtsformulier is een formulier over het kind waarin aandacht wordt besteed aan de volgende punten:

- grove en fijne ontwikkeling
- relatie kind-kind/relatie kind-leidsters/plaats in groep
- omgang materiaal spelenderwijs
- gezondheid
- zelfstandigheid
- relatie ouder(s)/verzorgers
- overig

Het formulier wordt door de mentor ingevuld en wordt altijd even nagekeken worden door één van de leidinggevende. Vervolgens wordt het formulier besproken met ouders/verzorgers. Het overdrachtsformulier vertaalt hoe wij de ontwikkeling van het kind zien en kan door de ouder(s)/verzorgers aan de basisschool gegeven worden.

Het is belangrijk dat het overdrachtsformulier goed en naar waarheid wordt ingevuld.

10. Ziekte van het kind

Een kind dat ziek is hoort thuis te blijven, dit voor de veiligheid van uw kind en die van de anderen. Een ziek kind heeft behoefte aan rust en zal op het kinderdagverblijf niet de aandacht kunnen krijgen die het op dat moment nodig heeft.

Onder ziek verstaan we het volgende:

- Koorts, temperatuur van 38,5 C of hoger
- Besmettelijke kinderziekten zoals mazelen, bof, rode hond, ernstige diaree en dergelijke

Mocht het kind bij de kinderopvang ziek worden, dan zullen de ouders hiervan direct op de hoogte gesteld worden. Het kind dient dan te worden opgehaald.

Het is belangrijk dat de leiding op de hoogte wordt gesteld wanneer een kind in het weekend ziek is geweest, zodat wij hier rekening mee kunnen houden.

10.1. Medisch handelen

Leidsters geven in principe geen medicijnen aan de kinderen, mits er een toestemmingsformulier is ingevuld door de ouder(s).

- Kinderen krijgen geen paracetamol/zetpillen toegediend zonder medische indicatie.
- Als kinderen toch medicijnen toegediend moeten krijgen, dienen de ouders/verzorgers hiervoor schriftelijke toestemming te geven.
- De leidsters zorgen ervoor dat zij precies weten hoe de medicatie moet worden toegediend.
- Medicatie toedienen gebeurt niet door stagiaires.
- Medicatie toedienen gebeurt met schone handen/hygiënische handschoentjes in een schone omgeving.
- Gun het kind wat privacy als het daar behoefte aan heeft (bijv, het geven van zetpillen)
- Bij het anaal opnemen van de koorts wordt ervoor gezorgd dat de thermometer voor én na het gebruik schoongemaakt wordt met alcohol.
- Draag bij wondverzorging altijd hygiënische handschoentjes, en gooi deze na het gebruik direct weg.

11. Veiligheid en hygiëne

Veiligheid en hygiëne is voor ons een zeer belangrijk punt. Ouders/verzorgers moeten hun kinderen met een gerust hart achter kunnen laten op het kinderdagverblijf.

Daarom gelden bij ons de volgende regels:

- Roken is verboden;
- Kinderen slapen zoveel mogelijk in een 'eigen' bedje;
- Bedden worden elke dag verschoond, of als er meerdere kindjes gebruik maken van het bed na iedere slaapbeurt.
- De leidsters doen 's ochtend bij binnenkomst direct raampjes open.
- Handdoeken, theedoeken en vaatdoeken worden dagelijks gewassen;
- Regelmatige verschooning en handen wassen voor en na het eten en na het gebruik van het toilet;
- De vloeren en toiletten worden dagelijks gereinigd.
- De schoonmaakwerkzaamheden op de groep worden uitgevoerd nadat de kinderen op bed liggen.

De leiding van het kinderdagverblijf is zich bewust van het belang van de hygiëne.

Mede door het beleidsplan veiligheid en gezondheid blijft De Beestenboel alert op alles in en rondom het kinderdagverblijf. Verder zijn er CO₂ meters aanwezig in het pand die een "alarm" geven als de waarden te hoog zijn.

12. Oudercontacten

De ouders/verzorgers zijn primair verantwoordelijk voor de zorg en opvoeding van hun kinderen. Deze zorg wordt gedurende de tijd dat het kind op het kinderdagverblijf is door de pedagogisch medewerkers overgenomen. Het is van belang dat de ouder/verzorger de gelegenheid krijgt om zijn wensen met betrekking tot de verzorging van het kind over te dragen aan de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker dient de gelegenheid te krijgen om de ouder/verzorger te informeren over de tijd dat het kind in het kinderdagverblijf is.

De ouders/verzorgers kunnen er van verzekerd zijn dat er zorgvuldig om wordt gegaan met persoonlijke gegevens. Pedagogisch medewerkers zullen voorzichtig omgaan met informatie over kinderen in hun contacten met andere ouders/verzorgers.

Bij de Beestenboel werken we met een **digitaal schriftje/ouderlogin**. Het is de bedoeling dat zowel de ouders/verzorgers als de leidsters, de keren dat uw kind op het kinderdagverblijf is, hier iets in schrijft. Op de babygroep zal het veelal gaan om de eet,- en slaaptijden. **Als er wijzigingen in het schema van het kind zijn, bijvoorbeeld voeding, slaaptijden, dan kunnen ouders dit aanpassen in het schriftje.** Zodat de pedagogisch medewerkers hier altijd op terug kunnen vallen.

Hoe ouder de kinderen worden, hoe meer er geschreven gaat worden over het spel/ontwikkeling van de kinderen. Bij kinderen tot een jaar wordt wekelijks geschreven. Daarna wordt er om de week geschreven. Vanaf 2 jaar gaan de kinderen meestal naar de peuteropvang. Vaak wordt er dan een groepsbericht geschreven om de ouders in te lichten welke activiteiten we hebben gedaan.

12.1. Opzeggen

De opzegtermijn bedraagt twee kalendermaanden. Opzegging van het contract kan alleen schriftelijk.

12.2. Klachtenregeling Ouders

Klagen mag ook!

Hoewel wij ons best doe om alles goed te doen, weten we ook dat we fouten kunnen maken. Daar kunt u natuurlijk een klacht over indienen.

12.3. Klachtenreglement

Lukt het niet om tot een oplossing te komen met een medewerker van Kinderopvang De Beestenboel of de leidinggevende, dan kan een ouder een schriftelijke klacht indienen over de dienstverlening van Kinderopvang De Beestenboel. De te nemen stappen staan beschreven in het Klachtenreglement van Kinderopvang De Beestenboel.

12.4. De geschillencommissie

Ouders kunnen een klacht indienen bij de geschillencommissie:

☒☒Als zij de voorkeur geven aan onafhankelijke behandeling van hun klacht;

☒☒Als zij niet tevreden zijn met de beslissing die De Beestenboel heeft genomen bij de

behandeling van de klacht volgens het Klachtenreglement van Kinderopvang De Beestenboel.

Een klacht kan zowel mondeling als schriftelijk ingediend worden. In het klachtenreglement van de

geschillencommissie is vastgelegd dat ouders een klacht kunnen indienen als zij zelf of hun kind nadeel ondervinden

door de werkwijze van De Beestenboel of door gedragingen van een medewerker. Het gaat hierbij

altijd om persoonlijk nadeel voor de ouder of hun kind. De klacht kan betrekking hebben op

handelen of nalaten van handelen. De te nemen stappen staan beschreven op de website van de

geschillencommissie. (www.degeschillencommissie.nl)

13. Pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Pedagogisch beleidsmedewerkers en coaches dragen bij aan de kwaliteit van de opvang en hebben twee belangrijke taken. Ze houden zich enerzijds bezig met de ontwikkeling en invoering van het pedagogisch beleid. Anderzijds coachen ze de pedagogisch medewerkers bij hun werkzaamheden.

Taken van een pedagogisch beleidsmedewerker/ coach kunnen zijn:

- Pedagogisch medewerkers coachen met of zonder coachvraag.
- Coachen op de werkvloer
- Bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens.

13.1. Pedagogisch beleidsmedewerker/coaches bij kinderopvang de Beestenboel

Binnen kinderopvang de Beestenboel zijn er 2 pedagogisch beleidsmedewerker/coaches;

Nicole ten Berge, tevens leidinggevende en pedagogisch coach en beleidsmedewerker.

Marieke Maatman, pedagogisch coach en beleidsmedewerker.

